

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 1 lipca 2024 r.

Poz. 5950

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.230.2024.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 pkt 2 w zakresie wyrazu: "pożarniczym", § 3 ust. 2 i 3 uchwały nr II/12/2024 Rady Miejskiej w Wyrzysku z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenów gminy Wyrzysk - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 24 maja 2024 r. Rada Miejska w Wyrzysku podjęła uchwałę nr II/12/2024 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenów gminy Wyrzysk, dalej: „uchwała”.

Uchwałę podjęto na podstawie „art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r., poz. 609) w związku z art. 15 ust. 1, 1a, 2 oraz 15a ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 233)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 29 maja 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233), dalej: „ustawa”: „Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny”. W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują

również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych". Nadmienić należy, że w świetle art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy: "Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest: (...) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych".

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: „Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

W § 1 pkt 2 uchwały Rada Miejska w Wyrzysku zapisała, że: „Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika ochotniczych straży pożarnych: (...) za udział w szkoleniu pożarniczym lub ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, Gminę Wyrzysk oraz inne uprawnione podmioty w kwocie 10,00 zł (słownie: dziesięć złotych 00/100).”.

W ocenie organu nadzoru za nieuprawnioną modyfikację zapisów ustawy należy uznać użycie przez radę w ww. przepisie uchwały wyrazu "pożarniczym" do określenia szkolenia, w którym udział może wziąć strażak ratownik OSP. W ocenie organu nadzoru brak jest podstaw prawnych do zawężenia szkolenia tylko do szkolenia pożarniczego. Wskazany wyżej zapis uchwały w sposób istotny narusza prawo, bowiem akty prawne stanowione przez organy gminy nie mogą pozostawać w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa. Jak bowiem orzekł Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA: "powszechnie obowiązujący porządek prawny zostaje naruszony w stopniu istotnym nie tylko poprzez regulowanie przez gminę raz jeszcze tego, co zostało już uregulowane w źródle powszechnie obowiązującego prawa, lecz także modyfikowanie przepisu ustawowego, co możliwe jest tylko w granicach wyraźnie przewidzianego upoważnienia ustawowego".

Ponadto Rada Miejska w Wyrzysku w § 3 uchwały uregulowała, iż: „Ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych zapewniających zabezpieczenie imprez sportowych i kulturalnych poprzez ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska, organizowanych na terenie gminy Wyrzysk za zgodą lub na wniosek Burmistrza Wyrzyska w kwocie 15,00 zł (słownie: piętnaście złotych 00/100) za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej" (ust. 1); "Liczbę strażaków ratowników OSP, których udział w realizacji danego zadania, określonego w ust.1, jest celowy oraz liczbę godzin niezbędną do realizacji tego zadania określa Burmistrz Wyrzyska" (ust. 2); "Wypłata ekwiwalentu dla strażaków ratowników OSP realizujących zadania określone w ust. 1 będzie się odbywać w oparciu o listę sporządzoną przez prezesa danej jednostki OSP wraz z odręcznymi podpisami druhów oraz podaną liczbą godzin zrealizowanego zadania" (ust. 3).

Zdaniem organu nadzoru, powyższe regulacje dotyczące określenia przez Burmistrza Wyrzyska liczby strażaków OSP do realizacji zadania wymienionego w § 3 ust. 1 uchwały oraz liczby godzin niezbędnych do realizacji zadania, a także zasad wypłaty ekwiwalentu dla strażaków ratowników OSP wykraczają poza granice upoważnienia ustawowego z art. 15 ust. 2 ustawy, co skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności zapisów § 3 ust. 2 i 3 uchwały.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Wyrzysku

Burmistrz Wyrzyska